

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Кафедра громадського здоров'я та медико-біологічних основ
фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Сумського державного
педагогічного університету
імені А. С. Макаренка

Юрій ЛЯННОЙ

14 » травня 20 25р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

курсу «Доглядальниця»

Суми – 2025

Розробник: **Латіна Ганна Олександрівна**, кандидат біологічних наук,
доцент кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної
культури.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри громадського
здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури

Протокол № 10 від «13» травня 2025 р.

Завідувач кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ
фізичної культури

Ірина КАЛИНИЧЕНКО
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Уроки
	90 год.
Загальна кількість годин – 90 годин	Самостійна робота
	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –30 год.	Консультації:
	0 год.
	Вид контролю: узагальнення та систематизація вивченого за курс матеріалу

2. Мета та завдання курсу
Зміст професійних компетентностей

Позна-чення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
ММС-1	Інфекційний контроль. Інфекційна безпека. Прийом хворого	Знати: поняття та профілактику внутрішньо-лікарняної інфекції; вимоги до особистої гігієни медичного персоналу; основні поняття дезінфекції та стерилізації; поняття про лікувальну речовину, сировину, препарат, форму, види форм ліків; правила зберігання і відпуску ліків; загальну характеристику антисептичних і дезінфікуючих засобів, їх дію на організм; методи і засоби дезінфекції; характеристики основних засобів дезінфекції та правила їх застосування; особливості гігієнічного прибирання приміщень стаціонару; білизняний режим стаціонару; дезінфекцію та утилізацію одноразових медичних виробів; поняття про стерилізацію, методи і способи стерилізації; вимоги до повної та часткової санітарної обробки пацієнта; правила проведення протипедиккульозних заходів у стаціонарі; правила транспортування пацієнтів та основні положення хворого в ліжку. Уміти: обробляти руки (2-ма способами), готувати дезінфікуючі розчини; проводити дезінфекцію предметів догляду, особистої гігієни, посуду; проведення стерилізації та утилізації; здійснювати прийом хворого
ММС-2	Загальний догляд за хворими	Знати: основи анатомії і фізіології людини; порядок проведення антропометрії пацієнта; вимоги до постільної та натільної білизни; особливості особистої гігієни пацієнта; порядок організації гігієнічного догляду важкохворих; основи раціонального харчування; основні принципи лікувального харчування; правила організації годування важкохворих; порядок здійснення штучного годування; вимоги до контролю за відвідуванням пацієнтів, передачею продуктів та їх зберіганням; напрями формування здорового способу життя. Уміти: замінити натільну та постільну білизну; антропометрію; проводити гігієнічний догляд;

		годувати важкохворих
ММС-3	Загальні основи проведення фізіотерапевтичних та найпростіших процедур	Знати: поняття, види та вимоги до проведення найпростіших фізіотерапевтичних процедур; вимоги до приготування і застосування холодного, гарячого зігрівального компресів для хворого; застосування грілки; застосування пухиря з льодом; постановка гірчичників; поняття, порядок приготування та застосування різних видів лікувальних ванн; поняття організації загартовуючих процедур; поняття, види клізм та особливості їх застосування; поняття та особливості застосування газовивідної трубки; поняття термометрії, будову термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів; основні вимоги до вимірювання температури тіла. Уміти: проводити фізіотерапевтичні процедури, застосувати клізми та газовивідну трубку, проводити термометрію
ММС-4	Участь молодшої медичної сестри у лікувальному процесі	Знати: поняття та порядок проведення лабораторних методів досліджень: збирання харкотиння, збирання сечі, збирання калу; порядок підготовки хворих до інструментальних методів досліджень; порядок отримання, зберігання й облік лікарських засобів; правила роздачі лікарських засобів; основні способи застосування лікарських засобів. Уміти: проводити збір матеріалу для лабораторних досліджень; проводити підготовку хворих для інструментальних досліджень; застосовувати лікарські засоби.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Обов'язки і завдання молодшого медичного працівника.

Тема 2. Типи лікувальних закладів, організація їх роботи. Будова, устаткування і режим роботи приймального і лікувального відділень лікарні.

Тема 3. Інфекційний контроль. Інфекційна безпека.

Тема 4. Прийом пацієнта в стаціонар.

Тема 5. Годування пацієнтів.

Тема 6. Методи найпростішої фізіотерапії. Оксигенотерапія. Термометрія.

Тема 7. Застосування лікарських засобів.

Тема 8. Клізма. Газовивідна трубка.

Тема 9. Ін'єкції, техніка виконання.

Тема 10. Загальні відомості про лабораторні та інструментальні методи досліджень.

Тема 11. Догляд та спостереження за хворими у збудженому та несвідомому стані.

Тема 12. Особливості догляду за хворими з опіками і обмороженнями.

Тема 13. Серцево-легенева реанімація. Кровотечі.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин
		Всього
1.	Обов'язки і завдання молодшого медичного працівника	2
2.	Типи лікувальних закладів, організація їх роботи. Будова, устаткування і режим роботи приймального і лікувального відділень лікарні	2
3.	Інфекційний контроль. Інфекційна безпека	4
4.	Прийом пацієнта в стаціонар	4
5.	Годування пацієнтів	6
6.	Методи найпростішої фізіотерапії. Оксигенотерапія. Термометрія	9
7.	Застосування лікарських засобів	9
8.	Клізма. Газовивідна трубка	9
9.	Ін'єкції, техніка виконання	9
10.	Загальні відомості про лабораторні та інструментальні методи досліджень	9
11.	Догляд та спостереження за хворими у збудженому та несвідомому стані	9
12.	Особливості догляду за хворими з опіками і обмороженнями	9
13.	Серцево-легенева реанімація. Кровотечі	9
	Всього годин:	90

5. Теми уроків

№ теми	Тема	Кількіс ть годин
		Всього
1.	Обов'язки і завдання молодшого медичного працівника Обов'язки молодшої медичної сестри з догляду за хворими. Роль молодшої медичної сестри в лікувальному процесі. Догляд за пацієнтами як лікувальний чинник. Професійні шкідливості в роботі молодшої медичної сестри, їх профілактика. Дотримання правил та норм охорони праці та безпеки життєдіяльності при виконанні обов'язків молодшої медичної сестри.	2
2.	Типи лікувальних закладів, організація їх роботи. Будова, устаткування і режим роботи приймального і лікувального відділень лікарні Типи закладів системи охорони здоров'я. Організація їх роботи. Будова, устаткування і режим роботи приймального і лікувального відділень лікарні. Поняття про лікувально-охоронний режим, його елементи.	2
3.	Інфекційний контроль. Інфекційна безпека Поняття внутрішньо-лікарняної інфекції. Профілактика внутрішньо-лікарняної інфекції. Вимоги до особистої гігієни медичного персоналу. Методи обробки рук медичного працівника. Основні поняття дезінфекції та стерилізації. Види дезінфекції. Методи і засоби дезінфекції. Характеристика основних засобів дезінфекції. Види контролю придатності дезінфікуючих засобів. Засоби проведення дезінфекційних заходів. Правила охорони праці при роботі з дезінфікуючими засобами. Техніка приготування дезінфікуючих розчинів. Дезінфікуючі засоби нового покоління. Схема проведення дезінфекції при внутрішньолікарняних інфекціях. Санітарна обробка пацієнта. Організація протипедиккульозних заходів в стаціонарі. Особливості гігієнічного прибирання приміщень стаціонару. Загальні вимоги. Санітарно-гігієнічне прибирання харчоблоку і буфетних у відділеннях стаціонару.	4

	Білизняний режим стаціонару. Особиста гігієна пацієнтів. Контроль якості поточної та заключної дезінфекції. Профілактична (поточна) дезінфекція. Профілактична дезінфекція і стерилізація різних об'єктів терапевтичного відділення. Профілактика професійного зараження в процедурному кабінеті. Дезінфекція й утилізація одноразових медичних виробів. Стерилізація. Поняття про стерилізацію, методи і способи стерилізації. Етапи обробки виробів медичного призначення. Передстерилізаційна очистка, її значення, методи, засоби, режим. Передстерилізаційна обробка інструментів. Підготовка перев'язочного матеріалу для стерилізації (серветки, тампони, шарики, турунди). Підготовка та стерилізація білизни медичного призначення.	
4.	Прийом пацієнта в стаціонар. Антропометрія пацієнта. Повна і часткова санітарна обробка пацієнта. Санітарна обробка пацієнта при виявленні педикульозу. Проведення гігієнічної ванни. Проведення гігієнічного душу. Особиста гігієна пацієнта. Догляд за шкірою, природними складками. Пролежні. Методика визначення ступеню ризику утворення пролежнів у кожного хворого. Фактори ризику розвитку пролежнів. Локалізація, стадії утворення пролежнів. Навчання родичів важкохворого пацієнта елементам профілактики пролежнів в домашніх умовах. Догляд за порожниною рота. Догляд за очима. Догляд за носом. Догляд за вухами. Догляд за волоссям. Підмивання жінки в ліжку. Вологе обтирання. Миття ніг в ліжку тяжкохворому. Підмивання тяжкохворих Положення пацієнта в ліжку. Функціональне ліжко і різні пристосування для створення пацієнту зручного положення в ліжку. Вимоги до постільної білизни. Приготування постелі. Зміна постільної та натільної білизни важкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни. Подача судна.	4

5.	Годування пацієнтів. Основи раціонального харчування. Основні принципи лікувального харчування. Лікувальні столи, характеристика основних лікувальних столів. Режим харчування. Організація харчування. Штучне харчування. Годування пацієнта через назогастральний зонд, за допомогою живильної клізми. Планування необхідної допомоги пацієнту при виникненні проблем, пов'язаних з годуванням. Допомога під час прийому їжі. Годування важкохворих. Санітарно-гігієнічне прибирання харчоблоку і буфетних у відділеннях стаціонару. Контроль за відвідуванням пацієнтів і передачею продуктів. Контроль за санітарним станом тумбочок, холодильників, терміном зберігання харчових продуктів	6
6.	Методи найпростішої фізіотерапії. Оксигенотерапія. Термометрія. Поняття про найпростішу фізіотерапію. Види найпростіших фізіотерапевтичних процедур. Протипоказання до теплових фізіотерапевтичних процедур, застосування холоду. Можливі ускладнення та їх профілактика. Право пацієнта на інформацію про процедуру. Необхідність згоди хворого на процедуру. Постановка банок. Приготування і застосування для хворого холодного, гарячого, зігрівального компресів. Застосування грілки. Застосування пухиря з льодом. Постановка гірчичників. Місцеві ванни з поступовим підвищенням температури, теплі, контрастні, холодні. Місцеві обливання. Обмивання. Розтирання. Оксигенотерапія. Цілі і види оксигенотерапії. Подача зволоженого кисню через носовий катетер. Подача зволоженого кисню з кисневої подушки. Термометрія і будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів. Температура тіла та її зміни. Вимірювання температури тіла. Реєстрація даних термометрії.	9
7.	Застосування лікарських засобів. Отримання, зберігання й облік лікарських засобів.	9

	Причини, що викликають у пацієнта негативне відношення до лікарської терапії. Право хворого на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання згоди хворого на вживання ліків. Правила роздачі лікарських засобів. Сублінгвальний спосіб застосування лікарських засобів. Зовнішнє застосування лікарських засобів: на шкіру і слизові оболонки. Застосування на шкіру мазі різними способами, присипок, пластирів, розчинів, настоянок. Закапування крапель в ніс, очі, вуха. Закладання мазі за повіки. Введення мазі в ніс, вуха. Інші способи застосування лікарських засобів.	
8.	Клізма. Газовивідна трубка. Клізма, види клізм. Очищувальна клізма. Сифонна клізма. Гіпертонічна клізма. Масляна клізма. Крапельна клізма. Живильна клізма. Протипоказання й можливі ускладнення. Право пацієнта на інформацію. Необхідність згоди хворого на процедуру. Газовивідна трубка. Протипоказання й можливі ускладнення.	9
9.	Ін'єкції, техніка виконання. Ін'єкції, види ін'єкцій. Техніка виконання ін'єкцій при невідкладних станах.	9
10.	Загальні відомості про лабораторні та інструментальні методи досліджень Лабораторні методи досліджень. Збирання харкотиння. Дезінфекція харкотиння і посуду. Збирання сечі. Збирання калу. Підготовка до інструментальних методів досліджень. Підготовка до рентгенологічних методів досліджень, флюорографічних обстежень. Підготовка до ендоскопічних досліджень, УЗД-ехографія. Підготовка до зондових маніпуляцій.	9
11.	Догляд та спостереження за хворими у збудженому та безсвідомому стані Важливість спостереження за хворими у збудженому та безсвідомому стані. Особливості догляду за такою категорією хворих.	9
12.	Особливості догляду за хворими з опіками і обмороженнями.	9

	Стадії, клініка опіків та обморожень. Перша допомога при різного роду опіках і обмороженнях.	
13.	Серцево-легенева реанімація. Кровотечі. Ознаки клінічної смерті. Відновлення прохідності дихальних шляхів. Штучна вентиляція легень. Непрямий масаж серця у дітей, дорослих і людей похилого віку. Правила зупинки кровотеч (різного виду). Підручні засоби для зупинки кровотеч.	9
	Всього годин:	90

Перелік питань до іспиту з курсу «Доглядальниця»

1. Обов'язки молодшої медичної сестри з догляду за хворими.
2. Роль молодшої медичної сестри в лікувальному процесі.
3. Догляд за пацієнтами як лікувальний чинник.
4. Професійні шкідливості в роботі молодшої медичної сестри, їх профілактика.
5. Дотримання правил та норм охорони праці та безпеки життєдіяльності при виконанні обов'язків молодшої медичної сестри.
6. Типи закладів системи охорони здоров'я. Організація їх роботи.
7. Будова, устаткування і режим роботи приймального і лікувального відділень лікарні.
8. Поняття про лікувально-охоронний режим, його елементи.
9. Поняття внутрішньолікарняної інфекції. Профілактика внутрішньолікарняної інфекції.
10. Вимоги до особистої гігієни медичного персоналу. Методи обробки рук медичного працівника.
11. Основні поняття дезінфекції та стерилізації. Види дезінфекції. Методи і засоби дезінфекції. Характеристика основних засобів дезінфекції. Види контролю придатності дезінфікуючих засобів. Засоби проведення дезінфекційних заходів. Правила охорони праці при роботі з дезінфікуючими.
12. Техніка приготування дезінфікуючих розчинів. Дезінфікуючі засоби нового покоління.
13. Схема проведення дезінфекції при внутрішньолікарняних інфекціях.
14. Санітарна обробка пацієнта. Організація протипедиккульозних заходів в стаціонарі.
15. Особливості гігієнічного прибирання приміщень стаціонару. Загальні вимоги. Санітарно-гігієнічне прибирання харчоблоку і буфетних у відділеннях стаціонару.
16. Білизняний режим стаціонару. Особиста гігієна пацієнтів.
17. Контроль якості поточної та заключної дезінфекції. Профілактична (поточна) дезінфекція.
18. Профілактична дезінфекція і стерилізація різних об'єктів терапевтичного відділення.
19. Профілактика професійного зараження в процедурному кабінеті.
20. Дезінфекція й утилізація одноразових медичних виробів.
21. Стерилізація. Поняття про стерилізацію, методи і способи стерилізації.
22. Етапи обробки виробів медичного призначення. Передстерилізаційна очистка, її значення, методи, засоби, режим. Передстерилізаційна обробка інструментів.
23. Підготовка перев'язочного матеріалу для стерилізації (серветки, тампони, шарики, турунди). Підготовка та стерилізація білизни медичного призначення.
24. Антропометрія пацієнта.

- 25.Повна і часткова санітарна обробка пацієнта. Санітарна обробка пацієнта при виявленні педикульозу. Проведення гігієнічної ванни. Проведення гігієнічного душу.
- 26.Особиста гігієна пацієнта.
- 27.Положення пацієнта у ліжку. Функціональне ліжко і різні пристосування для створення пацієнту зручного положення в ліжку.
- 28.Вимоги до постільної білизни. Приготування постелі. Зміна постільної та натільної білизни важкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни. Подача судна.
- 29.Основи раціонального харчування. Основні принципи лікувального харчування.
- 30.Лікувальні столи, характеристика основних лікувальних столів. Режим харчування. Організація харчування.
- 31.Штучне харчування. Годування пацієнта через назогастральний зонд, за допомогою живильної клізми.
- 32.Планування необхідної допомоги пацієнту при виникненні проблем, пов'язаних з годуванням. Допомога під час прийому їжі.
- 33.Годування важкохворих.
- 34.Санітарно-гігієнічне прибирання харчоблоку і буфетних у відділеннях стаціонару.
- 35.Контроль за відвідуванням пацієнтів і передачею продуктів.
- 36.Контроль за санітарним станом тумбочок, холодильників, терміном зберігання харчових продуктів.
- 37.Поняття про найпростішу фізіотерапію. Види найпростіших фізіотерапевтичних процедур.
- 38.Протипоказання до теплових фізіотерапевтичних процедур, застосування холоду. Можливі ускладнення та їх профілактика.
- 39.Право пацієнта на інформацію про процедуру. Необхідність згоди хворого на процедуру.
- 40.Постановка банок. Приготування і застосування для хворого холодного, гарячого, зігрівального компресів. Застосування грілки. Застосування пухиря з льодом. Постановка гірчичників.
- 41.Місцеві ванни з поступовим підвищенням температури, теплі, контрастні, холодні.
- 42.Місцеві обливання. Обмивання. Розтирання.
- 43.Оксигенотерапія. Цілі і види оксигенотерапії. Подача зволоженого кисню через носовий катетер. Подача зволоженого кисню з кисневої подушки.
- 44.Термометрія і будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів.
- 45.Температура тіла та її зміни. Вимірювання температури тіла. Реєстрація даних термометрії.
- 46.Отримання, зберігання й облік лікарських засобів.
- 47.Причини, що викликають у пацієнта негативне відношення до лікарської терапії. Право хворого на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання згоди хворого на вживання ліків.

- 48.Правила роздачі лікарських засобів.
- 49.Сублінгвальний спосіб застосування лікарських засобів.
- 50.Зовнішнє застосування лікарських засобів: на шкіру і слизові оболонки.
51. Застосування на шкіру мазі різними способами, присипок, пластирів, розчинів, настоянок.
- 52.Закапування крапель в ніс, очі, вуха. Закладання мазі за повіки. Введення мазі в ніс, вуха.
- 53.Інші способи застосування лікарських засобів.
- 54.Клізма, види клізм. Очищувальна клізма. Сифонна клізма. Гіпертонічна клізма. Масляна клізма. Крапельна клізма. Живильна клізма. Протипоказання й можливі ускладнення.
- 55.Право пацієнта на інформацію. Необхідність згоди хворого на процедуру.
- 56.Газовивідна трубка. Протипоказання й можливі ускладнення.
- 57.Лабораторні методи досліджень. Збирання харкотиння. Дезинфекція харкотиння і посуду. Збирання сечі. Збирання калу.
- 58.Підготовка до інструментальних методів досліджень. Підготовка до рентгенологічних методів досліджень, флюорографічних обстежень.
- 59.Підготовка до ендоскопічних досліджень, УЗД-ехографія. Підготовка до зондових маніпуляцій.
- 60.Важливість спостереження за хворими у збудженому та безсвідомому стані. Особливості догляду за такою категорією хворих.
- 61.Стадії, клініка опіків та обморожень. Перша допомога при різного роду опіках і обмороженнях.
- 62.Ознаки клінічної смерті. Відновлення прохідності дихальних шляхів. Штучна вентиляція легень.
- 63.Непрямий масаж серця у дітей, дорослих і людей похилого віку.

Критерії оцінювання знань з курсу «Доглядниця»

Бали	Знає
1	Учень (слухач) має базові загальні знання із загального догляду. Потребує постійного керівництва у структурованому середовищі.
2	Учень (слухач) правильно називає деякі фрагменти догляду за хворими, неусвідомлено відтворює терміни з медицини по догляду та методах надання допомоги пацієнтам. Потребує структурованої підтримки
3	Учень (слухач) усно відтворює окремі частини роботи. Відповіді фрагментальні, зумовлені початковими уявленнями, які охоплюють незначну частину навчального матеріалу. Може відрізнити види дезінфекції, назвати окремі прийоми та методи догляду, засоби для надання допомоги.
4	Учень (слухач) має обмежений обсяг знань, який є в основному загальним за характером, знає окремі методи і прийоми спостереження та догляду, медичні терміни з оцінки хворого та надання допомоги, на рівні запам'ятовування дає їм характеристику.
5	Учень (слухач) з помилками висвітлює окремі питання зі способів надання допомоги, дає неточне визначення професійних понять та наводить приклади, вміє використовувати під час відповіді деякі схеми, таблиці, наочний дидактичний матеріал. Знає елементарні правила охорони здоров'я та безпеки життя пацієнтів.
6	Учень (слухач) в цілому виявляє правильне розуміння написаного, може загалом самостійно відтворити значну частину пройденого матеріалу, дати визначення понять та пояснити їх на прикладах; висловити власну точку зору з окремих питань, питань дотримання санітарії та гігієни, дотримання режиму та дієти, безпеки життя пацієнтів. Має більш широкі компетенції, які є конкретними за характером.
7	Учень (слухач) має широкі загальні знання, самостійно викладає матеріал, використовуючи необхідну медичну термінологію; здатен застосовувати знання у стандартних медичних ситуаціях; складає найпростіші таблиці та схеми. Знає основні правила по догляду за пацієнтами, збережені і дотриманні режимів по догляду; дотриманні правил гігієни і санітарії під час роботи.
8	Учень (слухач) самостійно, логічно висвітлює окремі питання теми, зіставляє та узагальнює, систематизує інформацію; формулює і аргументує власну точку зору, самостійно застосовує знання догляду за пацієнтами, користується наданою додатковою літературою. Знає правила дотримання режимів та безпеки життя

	пацієнтів, гігієни та санітарії.
9	Учень (слухач) має базові теоретичні знання; оперує вивченим матеріалом з догляду за пацієнтами, самостійно може відтворити його в повному обсязі, аналізує зміст конспектів занять та інших методичних розбором, враховуючи правила догляду, гігієни та безпеки життя пацієнтів.
10	Учень (слухач) має значні конкретні теоретичні знання, вільно викладає питання теми, застосовуючи необхідну медичну термінологію; самостійно користується основною і додатковою медичною літературою для написання роботи; виявляє елементи творчих здібностей. Добре володіє правилами догляду за хворими і безпеки життя пацієнтів.
11	Учень (слухач) викладає питання по догляду за хворими, висвітлює проблеми роботи, що виникають під час виконання окремих процедур, має на них власну точку зору, узагальнює матеріал, використовує джерела основної та додаткової літератури, наочний та дидактичний матеріал, знає правила особистої гігієни та гігієни пацієнтів, правила догляду та безпеки пацієнтів.
12	Учень (слухач) цілком самостійно здобуває та висвітлює інформацію з різних джерел, логічно і творчо викладає їх в письмовій та усній формі; запропоновує та вирішує проблемні питання з догляду за хворими, виявляє неординарні творчі та розумові здібності. Знання системні, узагальнені.

Список рекомендованої літератури

1. Основи медичних знань у схемах: навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. / Г. О. Латіна. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. – 224 с.
2. Назар П.С. Загальний та спеціальний догляд за хворими з елементами фізичної реабілітації: навч. посібник / П.С. Назар, Л.Г. Шахліна. – К.: Олімпійська література, 2006. – 240 с.
3. Шуліпенко І. М. Загальний і спеціальний медичний догляд за хворими з основами валеології: навч.-метод. посіб. [для студентів мед. вузів і учнів мед. ліцеїв] / І. М. Шуліпенко. – К. : «КИЙ», 1998. – 384 с.
4. Калиниченко І. О., Латіна Г. О., Кравченко А. І., Заїкіна Г. Л. Домедична допомога при невідкладних станах: навч. посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. 472 с. (Гриф СумДПУ імені А.С. Макаренка, протокол № 2 від 25.09.2023 р.) (ISBN 978-966-698-334-6) <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/14064>
5. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 224 с.
6. Основи тактичної медицини : навчально-методичний посібник / Тітов І. І., Голуб В. В., Колосовський С. О., Вихло І. І. – Вінниця : СПД Каштелянов О. І., 2015. – 64 с. Режим доступу: <https://zahystblog.files.wordpress.com/2015/12/d0bfd0bed181id0b1d0bdd0b8d0ba.pdf>
7. Основи медичних знань: Практикум для студентів педагогічних спеціальностей денної та заочної форм навчання / С. О. Баштан, С. П. Гвоздій, В. В. Пеню – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 88 с. Режим доступу: http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/27742/1/medical_knowledge.pdf
8. Домедична допомога на місці події : практичний посібник / П. Б. Волянський, А. М. Гринзовський, С. О. Гур'єв та ін. ; за заг. ред. д. н. держ. упр., професора П. Б. Волянського та д. мед. н., професора С. О. Гур'єва. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 224 с. Режим доступу: <https://dsns.gov.ua/upload/9/5/7/9/2020-5-19-112-posibnik.pdf>
9. Вайда Т. С. Долікарська допомога: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 874 с. Режим доступу: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1951/1/%D0%92%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0.pdf>
10. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус. – Суми: видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2020. 148 с. Режим доступу: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8235/Dolikarska%20Dopomoha_Bilous_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
11. Екстрена та невідкладна медична допомога : навчальний посібник / Бодулев О. Ю., Дикий О. М., Могильник А. І. та ін. ; заг. ред.:

Шкурупія Д. А. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 240 с. Режим доступу: <https://nk.in.ua/pdf/1710r.pdf>

12. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n36>

Додаткові:

1. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. нав. закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева, [та ін.]. – К.:ВД «Авіцена», 2012. – 560 с.: іл.
2. Загальна гігієна: пропедевтика гігієни : підручник / Є. Г. Гончарук, Ю. І. Кундієв, В. Г. Бардов ; за ред. Є. Г. Гончарука. – К. : Вища шк., 1995. – 552 с.
3. Сидоренко П. І. Військово-медична підготовка : підруч. / Сидоренко П. І., Гут Т. М., Чернищенко Г. А. – К. : Медицина, 2008. – 432 с.
4. Чуприна О. В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка : навч. посіб. / Чуприна О. В., Гишак Т. В., Долинна О. В. – К. : Вид-во. «ПАЛІВОДА А. В.», 2006. – 216 с.
5. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я: навч. посіб.: 4-те вид., випр. та доп. / О.Д. Мойсак . – АРИСТЕЙ, ЧП, 2007. – 616 с.
6. Чаплик В.В. Медицина надзвичайних ситуацій: підручник для студ.вищ. мед.навч.заклад./ В.В. Чаплик, П.В. Олійник, С.Т. Омельчук – Вінниця: Нова книга, 2012. – 352 с.
7. Березуцький В.В. Надзвичайні ситуації, рятувальні роботи та надання медичної допомоги при невідкладних станах: навч.посібник/В.В. Березуцький, І.З.Яковцов, Ю.О. Куліш, В.Г. Аветисян, В.П. Аніщук, В.М. Загуровський, В.І. Мустафа, Г.С. Яцина-Харків, 2012.-106с.